

- стратегія ефективна у разі, якщо вона забезпечує захист позицій компанії. Фірма, повинна піклуватися про створення надійної системи оборони у разі наступу із боку конкурентів, і навіть про посилення своїх сильних сторін і позбавлення від слабкостей.

Суть процесу розробки стратегії у тому, щоб вибудувати позицію достатньо велику і гнучку задля забезпечення досягнення поставленої мети. Отже, стратегія підприємства завжди повинна бути націлена на отримання певного результату, який очікується від її реалізації.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

***Бондаренко В.О., Куш Д.Є., студенти*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

На сьогоднішній день молочна галузь в Україні є однією з провідних у структурі народного господарства, яка забезпечує населення продуктами харчування, багатими на білки, вітаміни, мінеральні речовини, що необхідні для забезпечення повноцінного раціону та життєдіяльності людини. Від рівня розвитку молочного виробництва в аграрних підприємствах значною мірою залежить успішне функціонування аграрного сектору й забезпечення продовольчої безпеки країни в цілому.

Не зважаючи на те, що молочний комплекс України хоч і має, за рахунок сприятливих агрокліматичних умов, значний потенціал для виробництва молока та молочних продуктів, на сучасному етапі його сировинна база перебуває у складному становищі. Визначальною тенденцією на ринку молока України, останні чотири роки, в період з 2010 по 2013 роки було значне підвищення цін як на молочну сировину, так і на готову продукцію. Лише за 2013 рік відбулось зростання цін на такі види продукції як: сухе знежирене молоко – на 36 %, сири тверді – на 16%, масло вершкове – на 15 %. Внаслідок цього високий рівень цін не тільки сприяв підвищенню ефективності

* Науковий керівник – Грідін О.В., ст. викладач

роботи молочної галузі, але й спричинив зростання імпорту закордонної молочної продукції на український ринок.

Стосовно обсягів експорту молочної продукції, то за останні чотири роки, крім масла вершкового та молочної сироватки, вони зменшились у натуральному виразі, але за рахунок зростання цін на 8-46 %, вартісні показники за цей період знизились лише на 5 %.

Впродовж 2010-2013 рр. експорт сирів з України зменшився (на 26 %) до 59 тис. тонн, в основному за рахунок скорочення експорту до РФ. Але, у зв'язку із підвищенням ціни вартість експортованого сиру знизилась лише на 15 %.

Слід зазначити, що у 2013 році у порівнянні з попереднім, 2012 роком, вартість експортованого сиру зросла на 1 %, при зменшенні його кількості на 13 %, а загальна вартість експортованих молочних продуктів – на 4 %.

Водночас, при погіршенні ситуації з експортом за ці роки імпорт молочних продуктів збільшився у 2,2 рази, до 242 млн. дол. США.

Загальне сальдо зовнішньої торгівлі молочними продуктами, при цьому, за рахунок зниження на 29 млн. дол. США експорту та збільшення на 130 млн. дол. США імпорту зменшилось на 37 % або на 159 млн. дол. США.

Попри те, що обсяг виробництва сиру в Україні за чотири роки зменшився на 21 %, більш суттєве зниження експорту – на 26 %, та зростання обсягів імпорту на 73 % суттєво вплинуло на загальний обсяг пропозиції сиру на внутрішньому ринку України, який за 2013 рік зріс на 6 % і досяг позначки в 124,3 тис. тонн.

Основним імпортером українських сирів вже багато років залишається РФ, яка є одним з найбільших імпортерів у світі. Проте останнім часом обсяги експорту сирів з України до РФ мають тенденцію до зменшення. Так, впродовж 2010-2013 рр. обсяг експорту сирів до Росії зменшився майже на чверть до 49,9 тис. тонн. В цей час РФ почала активно застосовувати обмеження імпорту української молочної продукції.

Середньорічний рівень експортних цін до РФ у 2013 році зріс на 13 % і становив 6301 дол. США за 1 тону, що було найвищим

показником серед країн-покупців українських сирів та на 4-5 % перевищувало ціни європейських сирів.

Імпорт сирів до України за 2010-2013 рр. збільшився на 73 %. Однак, крім суттєвого збільшення імпорту, змінилася і географічна його структура. Якщо у 2010 році основним постачальником сирів була РФ, яка займала 61 % у структурі імпорту, то вже 2013 року на її частку припадало лише 18,9 %. Фактичні обсяги імпорту з РФ зменшились на 53 %, до 3,7 тис. тонн. Обсяги імпорту молочної продукції з Республіки Білорусь (РБ) зросли у 6,6 рази, до 1,1 тис. тонн, що призвело до збільшення її частки у структурі українського імпорту з 2 % - у 2010 році, до 6 % - у 2013 р.

Останніми роками відмічається тенденція на значне нарощування імпорту до України сирів з країн ЄС. Якщо у 2010 році обсяг імпорту з ЄС складав лише 4 тис. тонн, що становило 36 % у структурі імпорту, то у 2013 році обсяги зросли до 13,4 тис. тонн, що зумовило збільшення частки до 69 %.

Слід зазначити, що європейські сири завжди були найдорожчими: у 2010 році – 6161 дол. США за тону проти 2538 дол. США за тону з РБ та 3690 дол. США за тону з РФ; у 2011 році – 6772 дол. США за тону проти 3273 дол. США за тону з РБ та 4557 дол. США за тону з РФ; у 2012 році – 5729 дол. США за тону проти 4326 дол. США за тону з РБ та 4727 дол. США за тону з РФ. Однак у 2013 році по відношенню до 2010 року середньорічна ціна імпорту продемонструвала тенденцію до зниження на 2 % до 6008 дол. США за тону. Поряд з цим, сири з Білорусі та Росії подорожчали на 90 % та 42 % відповідно або до 4822 та 5256 дол. США за тону.

Безперечним лідером серед країн ЄС по імпорту сиру в Україну є Польща, яка за цей проміжок часу наростила обсяги майже у 4 рази, до 6,1 тис. тонн. Після Польщі, у рейтингу європейських країн – експортерів, розміщується Німеччина, яка показали 6,5 разове зростання, до 2,23 тис. тонн.

Основними причинами стримування розвитку молочної галузі в Україні є: скорочення поголів'я корів; подорожчання кормів; випереджувальні темпи росту собівартості молочного виробництва порівняно із закупівельними цінами на молоко; зосередження виробництва в дрібнотоварному приватному секторі; низький рівень

механізації та автоматизації виробництва; низька якість молочної продукції; неефективність фінансово-економічного механізму державної підтримки галузі тощо.

Отже, підвищення економічної ефективності та конкурентоспроможності молочної виробництва можливе лише при послідовній інтенсифікації галузі, підвищенні якості та безпеки продукції, збільшенні продуктивності галузі, вдосконаленні ціноутворення, освоєнні інновацій, формуванні молочних інтеграційних структур та дієвого механізму державного регулювання ринку молока і молочної продукції.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ВИРОБНИЧИХ СТРУКТУР

*Васютин Н., студентка**,

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Розвиток економічних стосунків обумовлює необхідність трансформації і вдосконалення організаційних структур підприємств. З'являються нові їх моделі в різних сферах діяльності, особливою яких є велика свобода окремих елементів структур, обмін інформацією, ухвалення рішень і відповідальність за їх результати. Їх дослідження має велике значення для визначення шляхів розвитку українських підприємств, які традиційно управлялися по моделях Файоля і Тейлора, було доцільно в період індустріалізації, але не відповідає економічним реаліям сучасного періоду.

Прискорення виробничого процесу вимагає нового підходу до функціонування підприємства, який базувався б на швидкості і адекватності реакції. Це обумовлено рядом причин, зокрема: ускладненням техніки, впровадженням принципово нових технологій, розширенням ринків за національні межі, різким зростанням конкуренції і ін. В умовах непередбаченого економічного середовища зрозуміло, що стара форма управління і організації виробництва дуже малорухома зі своїм контролем зверху вниз, своїй багатопверховій

* Науковий керівник – Крала В.Г., асистент